

Suomen Asehistoriallinen Seura ry
The Arms Historic Society of Finland
A Member of the Foundation for European Societies of Arms Collectors

ASEKERÄILIJÖIDEN ASIOITA KESKUSTELUTILAISUUDEEN

1. ASEKERÄILIJÄN TIEDOSTONPITO-OIKEUDEN POISTAMINEN

Vastoin hyvää hallintotapaa lakiesitykseen HE266 lisättiin poliisin taholta yllättäen järjestöjen lausuntokierroksen jälkeen asekeräilijöiden ja museoiden tiedostolupien lakkauttaminen ja edelleen keräilijöiden ja museoiden aseiden osien muuttaminen luvanvaraiseksi. Perusteena asekeräilijöitä koskeviin lupaehtojen tiukentamisiin käytettiin ampuma-asedirektiivin valmistelussa Euroopan komission esittämiä perättömäksi osoittautuneita väitteitä asekeräilijöiden olemisesta lähde terroristien aseille. Euroopan maiden asekeräilijäjärjestöt tekivät asiasta kanteluja Euroopan Oikeusasiainmiehelle. Komissio ei pystynyt perustelemaan tai todistamaan väitettään, joten se poistettiin kokonaan direktiiviesityksestä. SAHS edellyttää, ettei direktiivistä perusteettomina poistettuja väitteitä enää käytetä perusteluna kansallisessa lainvalmistelussa. Asekeräilijöiden ja museoiden lupaehtojen kiristäminen keskeneräiseen ampuma-asedirektiiviin vedoten 1/2 vuotta ennen varsinaisen direktiivin valmistumista ja lopullista muotoa, oli mielestämme virhe.

2. ASEKERÄILYN MÄÄRITELMÄ JA AMPUMAKIELTO

EU:n ampuma-asedirektiivissä on asekeräilijän määritelmä:

” 8) ’keräilijällä’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka kerää ja säilyttää ampuma-aseita, olennaisia osia tai ampumatarvikkeita historiaan, kulttuuriin, tieteeseen, tekniikkaan, koulutukseen tai kulttuuriperintöön liittyviä tarkoituksia varten ja jonka jäsenvaltio tunnustaa tällaiseksi henkilöksi; ”

” Nykyisessä aselaissa 43 § Hyväksyttävät käyttötarkoitukset määrittää, että aselupa voidaan antaa seuraavilla perusteilla, jotka liittyvät asekeräilyyn:

- 2) ampumaurheilu ja -harrastus;
- 4) näytös, kuvaus tai muu vastaava esitys;
- 5) museossa tai kokoelmassa pitäminen; ”

”Kokoelmassa pitäminen” on vain pieni osa asekeräilyä ja tarkoittaa lähinnä asekokoelman turvallista säilyttämistä. Poliisihallituksen hyväksymä asekeräilijä tuntee kiinnostusta keräilyalaansa ja aseiden sekä niihin liittyvien laitteiden historiallinen, tieteellinen ja tekninen tutkiminen ovat olennainen osa asekeräilyä kutsuttua harrastusta. Kokeellisen arkeologian menetelmät historiallisten ja kulttuuriarvojen tutkimisessa ilmenevät Suomessa suositaan kasvattavan perinneammuntaharrastuksen muodossa. Keräilyaseiden toiminnan testaaminen ja niillä ampuminen on siten olennainen osa asekeräilyä.

Aselaissa lukee useissa kohdissa, että poliisi ”voi asettaa ampumisen kieltävän ehdon”. Ampumakiellon asettamisesta on muodostunut poliisin lupahallinnon käytäntö aina, kun

Suomen Asehistoriallinen Seura ry
The Arms Historic Society of Finland

A Member of the Foundation for European Societies of Arms Collectors

kansalainen hakee aselupaa keräily-perusteella. Ampumakiellon asettaminen esimerkiksi singon, tykin tai raketinheittimen osalta on turvallisuusnäkökulmasta hyvin perusteltua. Yksittäisen kansalaisen kyky varmistaa yleinen turvallisuus tykillä ammuttaessa ei varmaankaan vastaa esimerkiksi puolustusvoimien resursseilla tehtäviä ammunnoista ilmoittamisen ja vaara-alueen eristämisen toimenpiteitä. Keräilykohteita on paljon erilaisia ja esimerkiksi metsästyshaulikoiden keräilytapauksessa ei ole mitään turvallisuuden kannalta perusteltavissa olevia syitä kieltää aseilla ampumista, varsinkin, jos hakijalla vieläpä on metsästyskortti.

Automaattinen ampumakielto keräilyperusteella lupaa haettaessa on käytäntönä osassa Suomen poliisilaitoksia. Tämä on kategorista lain tulkintaa ja siten huonoa hallintoa. Viranomaisen toiminta on moitittavaa, mutta juuri ja juuri lain mukaista, koska aselaissa lukee, että ”poliisi voi asettaa ampumakiellon”. Toimintatapojen muutos ei aselupa-asioissa tunnu toimivan muuten kuin poliisilaitoskohtaisten hallinto-oikeuden päätösten kautta. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökset toimivat poliisille perusteena lupaehtojen kiristämiseen, mutta eivät sen sijaan lupaehtojen lainmukaiseen, mutta aseiden omistajalle sallivampaan ja positiivisempaan suuntaan muuttamiseen. Tämä ei lisää kansalaisten luottamusta poliisin lupahallinnon toimintaan.

Aselakiin tulee kirjoittaa asekeräily yhdeksi luvan myöntämisperusteeksi. Yksittäisen keräilijän kokemus ja aseiden laatu sekä niiden yleiselle turvallisuudelle aiheuttama konkreettinen uhka tulee harkita hakemus- ja tapauskohtaisesti. Jos aseena on edellä mainittu sinko, voi olla hyvinkin perusteltua asettaa aselupa-ampumakielto. Tavanomaisella sarjatuliaseella ampuminen sen sijaan ei aiheuta mitään erityistä vaaraa ympäristölle. Näin on varsinkin jos keräilijä ampuu niillä puolustusvoimien ampumaradalla. Niiden läheisyydessä asuvat kansalaiset ovat jo tottuneet laukausten ääniin, jolloin sarjatulen ääni ei tosiasiaassa herätä aselain perusteluissa mainittua pelkoa kansalaisissa.

3. ASEEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN ARVIOINTI

Luvallista ampuma-asetta tulee voida käyttää kaikkiin laillisiin käyttötarkoituksiin, kuten esimerkiksi metsästys, urheiluammunta, ammunnan harrastaminen ja asekeräily, riippumatta siitä mihin käyttötarkoitukseen lupa on alun perin myönnetty. Kyseessä on kansalaisen vapaudesta henkilökohtaisen omaisuuden käyttämiseen laillisiin käyttötarkoituksiin.

4. AMPUMA-ASEEN MINIMIPITUUS

Kiväärin minimi-mitta tulisi olla 600 mm ja kiväärin piipun minimipituus 300 mm, jotta se olisi yhtenevä EU:n asedirektiivin kanssa. Kansainvälisten ampumakilpailujen kannalta yhtenevät pituusrajat vähentävät esteitä EU-kansalaisten vapaalle liikkumiselle ja harrastuksille. Poliisin pitää pystyä perustelemaan direktiivistä poikkeava ja tiukempi pituusraja. 840 mm aseiden pituus ei perustu oikein mihinkään. Muu-aseluokka voi edelleen jäädä olemaan. Aselain perusteluissa on mainittu esimerkki vammaisen henkilön fyysisen erilaisuuden takia tarvittavasta poikkeuksellisesta asekonstruktiosta, joka voisi näin ollen olla pituudeltaan alle 600 mm. Tällaisella hyvin harvinaisella aseella voisi olla myös keräilyarvoa.

5. AMPUMA-ASELAUTAKUNNAN HENKIIN HERÄTTÄMINEN

Asetukseen tulee kirjoittaa uudestaan ampuma-aselautakuntaa koskeva pykälä.

Suomen Asehistoriallinen Seura ry
The Arms Historic Society of Finland

A Member of the Foundation for European Societies of Arms Collectors

65 a § (17.12.2009/1121) lukee, että ”Poliisihallitus määrää puheenjohtajan ...” ja ”... Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta”. Nykytilassaan aselautakuntaa ei ole saatu kutsuttua kokoon moneen vuoteen. Jos Euroopan Unionin ampuma-asedirektiivin muuttuminen ei ollut puheenjohtajan mielestä riittävä peruste ampuma-aselautakunnan kokoon kutsumiseksi, pitää lautakunnan kokoontumiset määrittää asetuksella.

SAHS esittää, että ampuma-aselautakunnan on kokoonnettava vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lautakuntaan tulee ottaa mukaan myös laajemmin valtionhallinnon edustajia. Esimerkiksi kulttuuriministeriön ja puolustusministeriön edustajilla olisi laajempi yhteiskunnallinen näkökulma aseisiin kuin poliisin aselupahallinnon edustajien kapea turvallisuusnäkökulma.

6. MÄÄRÄÄJOISTA ASEIDEN ESITTÄMISESSÄ JA ASELUVISSA

Ase tulee voida hankkia koko aseluvan voimassaoloajan ajan. Hankitun asees esittäminen poliisille, silloin kun se on tarpeen, tulee olla mahdollista siten, että ase ostetaan ja esittelyaika poliisille varataan luvan voimassaoloaikana. Itse fyysinen asees esittäminen tapahtuu poliisilaitosten kerran viikossa auki olevissa asees tarkastuspisteissä myös aseluvan päivämäärän jälkeen, kunhan aika on varattu luvan voimassaoloaikana. Käyttämättä jääneiden aselupien palauttamatta jättämisen sanktioinnista voidaan myös luopua sähköiseen lupahallintoon siirryttäessä.

Yhteistyöterveisin,

Suomen Asehistoriallinen Seura ry

Aselakitoimikunta

Everstiluutnantti evp Kalle Seppälä
Päätoimittaja Jussi Peltola

Museonjohtaja Heikki Pohjolainen
Insinööri Juhani Jokinen